

ქვეყნის ძირითადი მონაცემები და მიმართულებები 2025-2028 წლებისათვის

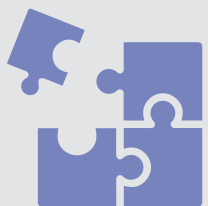
სამთავრობო პროგრამა
მხოლოდ
მშვიდობით
ღირსებით
კეთილდღეობით
ევროპისკენ

მიზანი

წინამდებარე სამთავრობო პროგრამა შედგენილია საქართველოს წინაშე არსებული გამოწვევებისა და ქვეყნის შესაძლებლობების შეფასების საფუძველზე და მისი მიზანია ქართული სახელმწიფოს შემდგომი გაძლიერება და ქართველი ხალხის ინტერესების რეალიზება.

4 ძირითადი მიმართულება:

ეკონომიკური განვითარება

საქართველოს მთავრობის ეკონომიკური პოლიტიკა საბაზრო ეკონომიკის ჩარჩოს გაძლიერებას, მაკროეკონომიკური სტაბილურობის გაუმჯობესებასა და მდგრადი ეკონომიკური ზრდისთვის მყარი ფუნდამენტის შექმნას ეფუძნება, რაც პირდაპირ არის დაკავშირებული სწრაფ ეკონომიკურ განვითარებასთან, ეკონომიკის სტრუქტურის გაუმჯობესებასა და ინკლუზიურობის ზრდასთან.

სოციალური პოლიტიკისა და ადამიანური კაპიტალის განვითარება

საქართველოს მთავრობის უმთავრესი ღირებულება არის ადამიანი, ხოლო საქმიანობის უმნიშვნელოვანესი პრინციპი – ადამიანზე, მის ღირსებაზე, სიცოცხლეზე და ჯანმრთელობაზე ზრუნვა. მოსახლეობის ჯანმრთელობის მდგრადი გაუმჯობესება, ხარისხიანი და საყოველთაოდ ხელმისაწვდომი, სოციალური სამართლიანობის პრინციპზე დაფუძნებული ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის შენარჩუნება და შემდგომი განვითარება მთავრობის ერთ-ერთი უმთავრესი პრიორიტეტია. ჯანმრთელობის დაცვის სისტემის შემდგომი განვითარებისთვის, მთავრობისთვის კვლავ პრიორიტეტული იქნება საყოველთაო ჯანდაცვის პროგრამის ეფექტიანი განხორციელება.

ამასთანავე, ქვეყნის განვითარებისა და სტაბილური მომავლის უზრუნველყოფისთვის უმნიშვნელოვანეს კომპონენტებად რჩება - განათლება, მეცნიერება და ახალგაზრდობის პოლიტიკა რომლებიც უზრუნველყოფს ძლიერი ადამიანური კაპიტალის განვითარებას, ქვეყნის ინოვაციურ და ეკონომიკურ წინსვლას, ქმნის ახალ შესაძლებლობებს, ამაღლებს კონკურენტუნარიანობას და უზრუნველყოფს ადგილობრივი და გლობალური გამოწვევების დასაძლევად აუცილებელ ცოდნასა და ტექნოლოგიებს.

დემოკრატიული განვითარება

საქართველოს მთავრობა მიზნად ისახავს ძლიერი, სამართლიანი და ერთიანი სახელმწიფოს მშენებლობას, სადაც თითოეულ მოქალაქეს აქვს თანასწორი შესაძლებლობები და სახელმწიფო ინსტიტუტები ეფექტიანად და გამჭვირვალედ ემსახურებიან მათ.

გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებული და ეფექტიანი, შედეგებზე ორიენტირებული სახელმწიფო მართვის სისტემის ჩამოყალიბების უზრუნველსაყოფად, ევროპული საჯარო მმართველობის პრინციპების შესაბამისად, უწყვეტად გაგრძელდება საჯარო მმართველობის რეფორმა.

საგარეო პოლიტიკა და თავდაცვა

საქართველოს მთავრობის ხედვა საგარეო პოლიტიკისა და თავდაცვის მიმართულებით ორიენტირებულია ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის მშვიდობიანი გზით აღდგენისა და სუვერენიტეტის განმტკიცებაზე, რეგიონში სტაბილურობისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფაზე, საქართველოს ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციასა და საერთაშორისო პარტნიორობით ურთიერთობების გაღრმავებაზე.

ძირითადი საბიუჯეტო და მაკროეკონომიკური პარამეტრები

საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის მაკროეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მაკროეკონომიკური სტაბილურობის უზრუნველყოფისაკენ, რომლის მისაღწევად ძირითადი პრიორიტეტებია:

- ეკონომიკის სტაბილიზაცია და მომდევნო ეტაპზე ეკონომიკის მდგრადი და მაღალი ტემპით ზრდა;
- საშუალოვადიან პერიოდში ინფლაციის დონის მიზნობრივი მაჩვენებლის შენარჩუნება;
- უმუშევრობის დონის შემცირება;
- საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესება;

საშუალოვადიანი მაკროეკონომიკური პროგნოზები

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
	ფაქტ.	ფაქტ.	ფაქტ.	მოსაღ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.	პროგნ.
რეალური მშპ (ზრდის ტემპი)	10.6	11.0	7.8	9.0	6.0	5.0	5.2	5.3
ნომინალური მშპ (მლნ ლარი)	60,724.	72,860.	80,882.	90,895.	99,239.	107,327.	116,295.	126,133.
მშპ ერთ სულ მოსახლეზე (აშშ დოლარი)	1	1	8	2	4	4	7	2
სამომხმარებლო ფასების ინდექსი (საშუალო პერიოდის განმავლობაში)	5,083.6	6,731.2	8,284.0	9,027.3	9,748.1	10,542.5	11,423.5	12,389.8
მიმდინარე ანგარიში (პროცენტულად)	-10.3	-4.4	-5.6	-4.7	-4.3	-4.1	-3.9	-3.7

უმუშევრობის დონე

2023 წელს უმუშევრობის დონე 2022 წელთან შედარებით 0.9 პროცენტული პუნქტით შემცირდა და 16.4% შეადგინა. 2024 წლის პირველ კვარტალში უმუშევრობის დონე 14.0%-ია, მეორე კვარტალში 13.7%, ხოლო მესამე კვარტალში 13.8% შეადგენს.

ეკონომიკური ზრდის დარგობრივი სტრუქტურა

2023 წლის მონაცემებით ეკონომიკური ზრდა დაფიქსირდა შემდეგ დარგებში: ინფორმაცია და კომუნიკაცია (27.5%), პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები (23.6%), განათლება (18.0%), საბითუმო და საცალო ვაჭრობა (17.8%), სახელმწიფო მმართველობა და თავდაცვა; სავალდებულო სოციალური უსაფრთხოება (15.6%), მშენებლობა (15.0%), ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები (8.5%), წყალმომარაგება (6.1%). ხოლო კლება დაფიქსირდა შემდეგ დარგებში: სამთომომპოვებითი მრეწველობა (19.6%), ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურების საქმიანობები (4.6%).

ფასები

2023 წლის ბოლოს წლიური ინფლაციის დონემ 0.4 პროცენტი შეადგინა. ამავე პერიოდისათვის, საშუალო ინფლაცია 2.5 პროცენტის დონეზეა. 2024 წლის ოქტომბერში საქართველოში ინფლაციის დონემ წინა წლის შესაბამის თვესთან შედარებით (წლიური ინფლაცია) 0.3 პროცენტი შეადგინა. ხოლო, ამავე პერიოდისათვის, საშუალო წლიური ინფლაცია 0.9 პროცენტის დონეზეა.

ლარის გაცვლითი კურსი

2023 წელს ლარი გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებაში. 2023 წელს 2022 წელთან შედარებით ლარის საშუალო გაცვლითი კურსი აშშ დოლარის მიმართ 0.5 პროცენტით გამყარდა და 2.69 ლარი შეადგინა ერთ აშშ დოლარზე. ხოლო ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი, რაც წარმოადგენს ლარის საშუალო კურსს სავაჭრო პარტნიორების გაცვლით კურსებთან, წლის განმავლობაში გამყარდა საშუალოდ 14.8 პროცენტით.

საგარეო ვაჭრობა

2023 წელს საქართველოში საქონლით საგარეო სავაჭრო ბრუნვამ 21 690.0 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელზე 13.4 პროცენტით მეტია; აქედან ექსპორტი 6 086.4 მლნ აშშ დოლარს შეადგენს (9.0 პროცენტით მეტი), ხოლო იმპორტი 15 603.6 მლნ აშშ დოლარს (15.2 პროცენტით მეტი). საქართველოს უარყოფითმა სავაჭრო ბალანსმა 2023 წელს 9 517.2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა.

მთლიანი შიდა პროდუქტის დინამიკა

2023 წელს, მთლიანი შიდა პროდუქტის რეალურმა ზრდამ წინა წელთან შედარებით 7.8 პროცენტი შეადგინა. პირველ კვარტალში ზრდამ 9.0%, მეორე კვარტალში 8.6%, მესამე კვარტალში 6.8%, ხოლო მეოთხე კვარტალში 7.3% შეადგინა. 2023 წელს მთლიანი შიდა პროდუქტი ნომინალურ გამოსახულებაში 80 882.8 მლნ ლარით განისაზღვრა, რაც 11.0 პროცენტით აღემატება წინა წლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ხოლო მშპ ერთ სულ მოსახლეზე 21 769.1 ლარს (8 284.0 აშშ დოლარი) შეადგენს.

ფისკალური პოლიტიკა

ორი წლის განმავლობაში არსებული ორნიშნა ეკონომიკური ზრდის შემდეგ 2023 წელს ეკონომიკური აქტივობა კვლავ მაღალ ნიშნულზე შენარჩუნდა და 7.8% შეადგინა (რამაც ნომინალურ გამოსახულებაში 80.9 მლრდ ლარს შეადგინა).

ფულადი გზავნილები

2023 წელს, წმინდა ფულადი გზავნილები წინა წელთან შედარებით 6.5 პროცენტით შემცირდა და 3 767.1 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა (261.8 მლნ აშშ დოლარით ნაკლები).

კერძოსექტორის როლი ეკონომიკურ ზრდაში

2023 წელს ეკონომიკურ ზრდაში წარმართველი როლი კვლავ კერძო სექტორს ეჭირა. 2023 წელს ბიზნეს სექტორის ბრუნვის მოცულობა 11.6 პროცენტით, ხოლო სანარმოთა მიერ გამოშვებული პროდუქციის ღირებულება 8.6 პროცენტით გაიზარდა. ბიზნეს სექტორში დასაქმებულთა რაოდენობა 41.3 ათასი კაცით გაიზარდა და მეოთხე კვარტლის მდგომარეობით 782.3 ათასი შეადგინა.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

2023 წელს, საქართველოში განხორციელებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მოცულობა 15.6 პროცენტით შემცირდა და 1 902.2 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. შემცირების გამომწვევ უმთავრეს მიზეზს წარმოადგენს სავალო ვალდებულებების შემცირება.

მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

2023 წელს, მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტი 5.6 პროცენტს შეადგენს. საშუალოვადიან პერიოდში ქვეყნის ეკონომიკური პოლიტიკა მიმართული იქნება მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის შემცირებისაკენ.

ტურიზმი

2023 წელს, საქართველოს 7 072.2 ათასი ვიზიტორი ეწვია (2022 წლის მონაცემებით, ვიზიტორების რაოდენობა 5 426.9 ათასს შეადგენდა), რაც გასული წლის ანალოგიურ მონაცემზე 30.3 პროცენტით მეტია, ხოლო 2023 წლის ვიზიტორების რაოდენობასთან შედარებით აღდგენილია 75.6 პროცენტით.

საქართველოს 2023 წლის ნაერთი ბიუჯეტის შესრულების მაჩვენებლები

შემოსავლები - 22 124.2 მლნ ლარი

გადასახადები - 19 732.6 მლნ ლარი

გრანტები - 331.3 მლნ ლარი

სხვა შემოსავლები - 2 060.2 მლნ ლარი

არაფინანსური აქტივების კლება - 433.5 მლნ ლარი

ფინანსური აქტივების კლება - 228.4 მლნ ლარი

ვალდებულებების ზრდა - 3 469.3 მლნ ლარი

2023 წელს სახელმწიფო ბიუჯეტით გამოყოფილი ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით:

სოციალური სფერო - 5 735.0 მლნ ლარი

განათლება - 2 324.4 მლნ ლარი

ჯანმრთელობის დაცვა - 1 709.9 მლნ ლარი

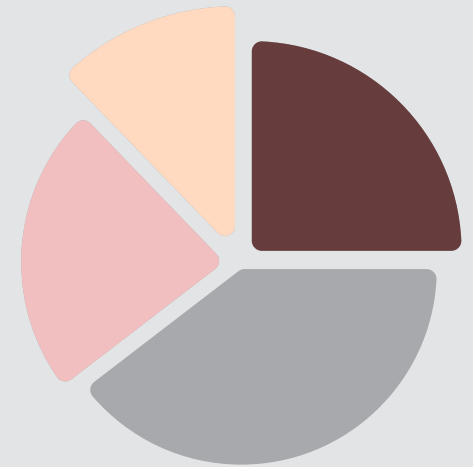
ტრანსპორტი - 2 024.5 მლნ ლარი

სოფლის მეურნეობა - 613.4 მლნ ლარი

ენერგეტიკა - 34.9 მლნ ლარი

დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 505.5 მლნ ლარი

თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 3 231.4 მლნ ლარი.

2023 წელს გამოყოფილი ასიგნებების ფარგლებში განხორციელდა შემდეგი ძირითადი ღონისძიებები:

- 2023 წლის იანვრიდან გაიზარდა პენსიის ოდენობა და 70 წლამდე ასაკის პენსიონერისათვის განისაზღვრა 295 ლარით, 70 წლის ან მეტი ასაკის პენსიონერისათვის - 365 ლარით.
- 2023 წლის პირველი ივნისიდან სოციალურად დაუცველი ბავშვების დახმარება გაიზარდა 50 ლარით და შეადგინა 200 ლარი.
- სოციალური დახმარების სახით, ფინანსური დახმარება გაეწია 20 091 დევნილს.
- ქვეყნის მასშტაბით არსებული 2 078 საჯარო და 205 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის დასაფინანსებლად მიიმართა 1 136.3 მლნ ლარი.
- საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში მიმდინარეობდა სოფლების გაზიფიცირებასთან დაკავშირებული სამუშაოები. საანგარიშო პერიოდში ჯამში 4 443 პოტენციურ აბონენტს მიეცა ბუნებრივი გაზის ქსელში ჩართვის საშუალება;
- საგზაო ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ღონისძიებებზე, გზების მოვლა-შენახვაზე, ახალი მაგისტრალების, შიდასახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გზების მშენებლობაზე დახარჯულ იქნა 2 011.5 მლნ ლარამდე.
- ქვეყნის მასშტაბით არსებული 2 078 საჯარო და 205 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის დასაფინანსებლად მიიმართა 1 136.3 მლნ ლარი.
- განხორციელდა თბილისის 35 საჯარო 10 806 მოსწავლის, 12 სკოლის 419 შშმ და სსსმ სტატუსის მქონე, ეტლით მოსარგებლე მოსწავლის ტრანსპორტირებით მომსახურება, ასევე დაფინანსდა 56 მუნიციპალიტეტი მოსწავლეებისათვის ტრანსპორტირების მომსახურების შესყიდვის მიზნით.
- სამშენებლო სექტორის ხელშეწყობის „იპოთეკური კრედიტების მხარდაჭერის მექანიზმის“ ფარგლებში სუბსიდირება გაეწია 5 427 ბენეფიციარს ჯამურად 14.3 მლნ ლარის ოდენობით.

შემოსავლები - 25 616.0 მლნ ლარი

გადასახადები - 23 260.0 მლნ ლარი

გრანტები - 356.6 მლნ ლარი

სხვა შემოსავლები - 2 000.0 მლნ ლარი

არაფინანსური აქტივების კლება - 500.0 მლნ ლარი

ფინანსური აქტივების კლება - 230.0 მლნ ლარი

ვალდებულებების ზრდა -3,370.0 მლნ ლარი

2024 წლის სახელმწიფო ბიუჯეტის ასიგნებები სხვადასხვა სფეროების მიხედვით

სოციალური სფერო - 6 509.6 მლნ ლარი

განათლება - 2 915.2 მლნ ლარი

ჯანმრთელობის დაცვა - 1 956.0 მლნ ლარი

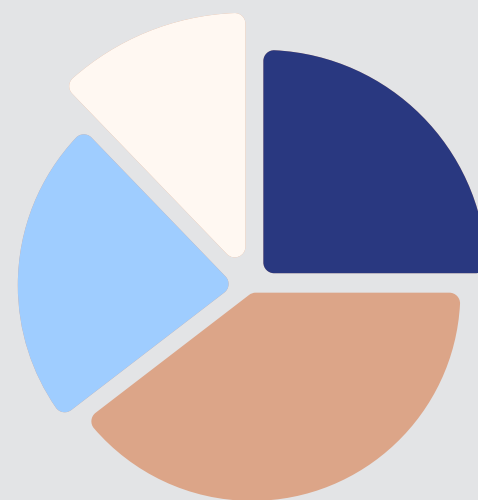
ტრანსპორტი - 2 103.8 მლნ ლარი

სოფლის მეურნეობა - 635.3 მლნ ლარი

ენერგეტიკა - 90.4 მლნ ლარი

დასვენება, კულტურა, სპორტი, რელიგია - 535.4 მლნ ლარი

თავდაცვა, საზოგადოებრივი წესრიგი და უსაფრთხოება - 3 821.4 მლნ ლარი.

საქართველოს 2025-2028 წლების შემოსულობების პროგნოზი

საშუალოვადიან პერიოდში საბიუჯეტო შემოსულობების პროგნოზების გათვლებისას, გათვალისწინებულ იქნა ფისკალურ სფეროში გასატარებელი ღონისძიებებიდან გამომდინარე მოსალოდნელი ცვლილებები და მის მიერ გამოწვეული შესაძლო შედეგები. 2025-2028 წლების ბიუჯეტის შემოსავლების საპროგნოზო მაჩვენებელი მშპ-სთან მიმართებაში საშუალოდ 27.7%, ხოლო საგადასახადო შემოსავლების წილი საშუალოდ 25.5%-ის დონეზეა ნაპროგნოზირებული.

2025 წელს ნაერთი ბიუჯეტის სხვა შემოსავლების წილი მთლიანი შიდა პროდუქტის მიმართ სავარაუდოდ 2.1%-ს გაუტოლდება, ხოლო არაფინანსური და ფინანსური აქტივების რეალიზაციიდან მისაღები თანხების მოცულობა მშპ-თან მიმართებაში შესაბამისად 0.5 და 0.3 პროცენტი იქნება.

„ეკონომიკური თავისუფლების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონით დადგენილი ზღვრული პარამეტრების გათვალისწინებით:

2025 წელს სახელმწიფოს ერთიანი ბიუჯეტის უარყოფითი მთლიანი სალდო განისაზღვრება (-2,454.0) მლნ ლარით, რაც პროგნოზირებული მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ-ის) 2.5%-ს შეადგენს (დადგენილი ზღვარი - მშპ-ის 3%). 2025 წლის ბოლოსთვის საქართველოს მთავრობის ვალის ზღვრული მოცულობა განისაზღვრება მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ-ის) 35.9%-ით, ხოლო საჯარო და კერძო თანამშრომლობის პროექტების ფარგლებში აღებული ვალდებულებების მიმდინარე ღირებულების შეფასება (2025 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (წინასწარი მონაცემები)) - მთლიანი შიდა პროდუქტის (მშპ-ის) 0.03%-იათ, რაც მთავრობის ვალის პროცენტულ ჯამურ მაჩვენებელზე არ ახდენს გავლენას (დადგენილი ზღვარი - მშპ-ის 60%).

